

Nr 13

Utlåtande i anledning av väckt motion angående interimslicenser och interimsskyltar för motorfordon.

Tredje lagutskottet har behandlat en inom riksdagens andra kammare väckt och till lagutskott hänvisad motion, nr 732 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Gomé*r.

I motionen hemställles »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning för att få fram ett förenklat system vid utlämnandet av interimslicenser och interimsskyltar för motorfordon».

Beträffande skälen för motionärernas hemställan får utskottet i den mån redogörelse ej lämnas nedan, hänvisa till motionen.

Gällande bestämmelser

Vägtrafikförordningen den 28 september 1951 (VTF) innehåller ett flertal bestämmelser om kontroll över fordon. Vid sidan av de allmänna bestämmelserna i 9 § VTF om kontroll genom polisman av fordon som av honom anträffas på väg, meddelas i 10—24 §§ VTF särskilda föreskrifter i fråga om kontroll över motordrivna fordon och släpfordon. Sålunda är motorfordon, gummihjul- och bandtraktorer samt släpfordon, som drages av bil, underkastade registrerings- och besiktningsskyldighet — kontroll genom registrering — och alla motordrivna fordon samt släpfordon underkastade övervakning genom länsstyrelse och flygande inspektion — löpande kontroll. I sammanhanget må jämväl erinras om statsmakternas beslut om införande från och med den 1 januari 1965 av periodisk fordonskontroll — säkerhetsinspektion — av motorfordon och släpvagnar m. m.

I fråga om kontroll genom registrering gäller enligt 11 § 1 mom. VTF bl. a. att motorfordon eller med gummihjul eller band försedd traktor må tagas i bruk endast om fordonet är registrerat och vederbörligen försett med skylt, som utvisar fordonets registreringsnummer (registreringsskylt). Släpfordon må dragas av bil endast om släpfordonet är registrerat och försett med registreringsnummer. I 11 § 2 och 3 mom. VTF anges vissa fall då fordon må tagas i bruk utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. Sådant undantag gäller bl. a. enligt 12 § 1 mom. VTF under förutsättning 1) att härtill meddelats tillstånd (interimslicens) enligt föreskrifterna i 2 mom., 2) att, såvitt angår motorfordon eller traktor, fordonet är försett med interimsl-

skylt och 3) att fordonet inom ett år före brukandet antingen godkänts vid registreringsbesiktning eller också upptagits i typintyg, samt att fordonet icke därefter underkastats sådan ändring, att det ej längre överensstämmer med uppgifterna i utfärdat besiktningssinstrument eller typintyg. Det sistnämnda under 3) angivna villkoret gäller dock inte, där fordonet endast brukas

a) av den, som yrkesmässigt eller i företag med egen verkstad tillverkar eller reparerar fordon, för provkörning av fordon i samband med tillverkningen eller reparationen;

b) för färd kortaste lämpliga väg från hamn, järnvägsstation, fabrik, reparationsverkstad, förvaringslokal eller liknande till sådan plats eller lokal eller till garage;

c) för färd kortaste lämpliga väg till och från besiktningsman för besiktning; eller

d) för provkörning vid besiktning.

I 12 § 2 mom. VTF lämnas följande föreskrifter om *i n t e r i m s l i c e n s*. Interimslicens utfärdas av polismyndighet, varmed enligt lag den 15 juni 1944 förstås, i stad med poliskammare denna och i övriga delar av riket polischefen i orten. Ansökan om interimslicens skall göras skriftligen av fordonets ägare och innehålla upplysning om ägarens fullständiga namn, yrke, hemvist och postadress, anteckning om den dag, då fordonet förvärvats, samt erforderliga uppgifter för fordonets identifiering. Interimslicens för motorfordon eller med gummihjul försedd traktor må utfärdas endast om sökanden i två exemplar inger bevis, att fordonet är trafikförsäkrat. Licensen utfärdas för en tid av en månad och är avgiftsfri. Interimslicens skall under färd medföras och på tillsägelse uppvisas för besiktningsman eller polisman.

VTF:s bestämmelser om interimslicens kompletteras av föreskrifter i vägtrafikkungörelsen den 7 december 1951 (VTK). Licensen skall sålunda utskrivas i fyra exemplar, av vilka ett avgiftsfritt överlämnas till sökanden, två översändes ofördröjligen till länsstyrelsen i det län, där fordonet skall ha sin hemort, och ett behålles av polismyndigheten (3 §). I samband med utfärdande av interimslicens för motorfordon eller med gummihjul försedd traktor skall till vederbörande försäkringsanstalt snarast översändas det ena exemplaret av ingivet försäkringsbevis, som bl. a. skall vara försett med uppgift om utlämnad interimsskylts nummer (4 §). Gällande interimslicens skall, om fordonet enligt företett besiktningssinstrument eller typintyg inom ett år före licensens utfärdande godkänts vid registreringsbesiktning eller upptagits i typintyg, av polismyndighet förses med bevis därom. Sådant bevis må också på gällande interimslicens tecknas av den, som utfärdat besiktningssinstrumentet eller typintyget (5 §). Vid registrering av fordon, beträffande vilket interimslicens utfärdats, skall länsstyrelsen på de hos länsstyrelsen befintliga licensexemplaren anteckna det registrerings-

nummer, som tilldelats fordonet, och dagen för registreringen. Därefter skall det ena exemplaret återställas till den polismyndighet, som utfärdat licensen (6 §). Det åligger länsstyrelserna och polismyndigheterna att med ledning av de hos dem förvarade exemplaren av utfärdade interimslicenser övervaka, att registrering sökes inom behörig tid (7 §), d. v. s. i regel inom tre veckor från det fordonet förvärvats (17 § 1 mom. VTF).

I fråga om *interimsskyltar* gäller enligt 12 § 3 mom. VTF följande. Polismyndighet, som utfärdat interimslicens för oregistrerat fordon, skall tillhandahålla licensinnehavaren interimsskyltar, för motorfordon två och för traktor en. För varje skylt skall till polismyndigheten erläggas en krona i avgift samt hos samma myndighet deponeras fyra kronor. Skylt skall återställas så snart den icke vidare behöves och sist inom en månad efter utgången av den tid, för vilken interimslicens beviljats. För skylt deponerat belopp skall betalas tillbaka, om skylten återställs inom föreskriven tid, men eljest tillfalla statsverket.

Jämväl dessa bestämmelser kompletteras av föreskrifter i VTK. Interimsskylt skall sålunda upptaga bokstavsbezeichnung för det län, där skylten utlämnats, samt skyltens ordningsnummer. Interimsskylt skall ha samma utseende som registreringsskylt för motorfordon. Bokstäver och siffror skall dock vara utförda i vitt på röd botten. På baksidan av interimsskylt skall finnas uppgift på den polismyndighet, som utlämnat skylten, samt denna myndighets postadress (44 §). Över utlämnade interimsskyltar skall hos polismyndighet föras förteckning. Denna skall upptaga skylts nummer, namn och adress å den, till vilken skylten utlämnats, dag, då interimslicensen utfärdats och skylten utlämnats, samt, såvitt angår skylt för motorfordon eller med gummihjul försedd traktor, försäkringsanstaltens namn och försäkringsbevisets nummer. Återställs skylt, skall detta angivas i förteckningen (45 §). Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillhandahåller på rekvisition länsstyrelse erforderligt antal interimsskyltar. Länsstyrelse skall övervaka, att interimsskyltar finnes tillgängliga hos polismyndighet i de orter, där sådana skyltar kan antagas bli erforderliga. Över skyltar, som utlämnats till polismyndigheterna i länet, skall hos länsstyrelsen föras förteckning (46 §).

Enligt 12 § 4 mom. VTF skall vid färd med fordon enligt interimslicens i andra fall än som avses i 1 mom. a—d) kunna styrkas, att fordonet inom ett år före brukandet godkänts vid registreringsbesiktning eller upptagits i typintyg. Såsom bevis tjänar intyg, tecknat å licensen av den, som utfärdat besiktninginstrumentet eller typintyget, eller av polismyndighet, för vilken instrumentet eller typintyget företetts. Saknas sådant bevis, skall till styrkande av förhållandet medföras antingen instrumentet eller typintyget eller ock särskilt bevis, meddelat av den, som utfärdat instrumentet eller typintyget, eller av polismyndigheten. Här avsett instrument, typintyg eller bevis skall på tillsägelse uppvisas för besiktningssman eller polisman.

Slutligen må anmärkas att enligt 82 § VTK kan i stad med poliskammare, om så finnes erforderligt med hänsyn till arbetsförhållandena, åt polisman i befälsställning uppdragas att fullgöra de uppgifter, vilka enligt 12 § 2—4 mom. VTF ankommer på polismyndighet.

I propositionen nr 91/1963 angående säkerhetsinspektion av motorfordon, m. m., har föredragande departementschefen framhållit att direktiv för en särskild sakkunnigutredning rörande fordonsregistreringens organisation m. m. är under utarbetande inom kommunikationsdepartementet.

Motionen

Motionärerna anser att gällande system för utlämnande av interimslicenser och interimsskyltar för motorfordon är förhållandevis komplicerat. Det kan enligt motionen ifrågasättas, om icke en smidigare metod kan tillskapas. Motionärerna anför härom följande.

Man skulle kunna tänka sig en lösning enligt följande linjer. Ansökan ingives till polismakten, som utlämnar två skyltar. Plåtarna består av plastfolie med klibbig baksida, varigenom de lätt kan fästas på vit plåt som bilen skall vara försedd med. Avgift skall inte utgå, utan kostnaderna bakas in i bilskatten eller registreringsavgiften. För att underlätta kontrollen av att fordon är försedda med giltiga skyltar skall dessa vara så utmärkta att av skyltens ramar och färg, rutning, streckning etc. — framgår till vilken licensperiod skylten hör. På ansökningen skall antecknas de utlämnade skyltarnas nummer samt dag för utlämnandet. Ansökningen vidarebefordras tillsammans med erforderliga handlingar till länsstyrelsen. En s. k. licensperiod på ett visst antal månader fastställs men det bör finnas möjlighet att förlänga perioden. Utlämnandet av skyltar och licens bör kunna ske antingen på polisstationerna eller poststationerna.

Utskottet

Motionärerna anser att förfarandet vid utfående av interimslicenser och interimsskyltar för motorfordon är förhållandevis komplicerat. Med angivande av vissa åtgärder i förenklande syfte hemställs därför i motionen om skyndsamt utredning för erhållande av ett förenklat system.

Det är självfallet angeläget att bestämmelserna på förevarande område medger en snabb och smidig handläggning av förekommande ärenden. Inom kommunikationsdepartementet utarbetas emellertid f. n. direktiv för en särskild sakkunnigutredning rörande fordonsregistreringen. Enligt uppgift torde direktiven komma att föreligga under våren 1964. Med hänsyn till den väckta frågans nära samband med fordonsregistreringen kommer således motionärernas önskemål om utredning att inom kort bli tillgodosett. Då de i motionen föreslagna förenklande åtgärderna torde böra bedömas

mot bakgrund av utredningens resultat, synes något riksdagens uttalande i anledning av desamma ej erfordras.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att förevarande motion, II:732, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1964

På tredje lagutskottets vägnar:

HANS LEVIN

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Lindahl, Göran Karlsson, Ebbe Ohlsson, Svante Kristiansson, Jonasson, Åkesson, Erik Jansson och Gunnar Petersson*;

från a n d r a kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, Wachtmeister, fru Torbrink, herrar Johansson i Öckerö, Mattsson och Sundelin.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.